

VUISTREGELS PUBLICEREN EIGEN WERK

Wil je een (wetenschappelijk) artikel of een boek publiceren? Deze vuistregels geven uitleg over het auteursrecht op je eigen artikel of boek. Ook gaan we in op het al dan niet overdragen van je auteursrecht als je een eigen werk gaat publiceren.

WIE HEEFT HET AUTEURSRECHT OP EEN (WETENSCHAPPELIJKE) PUBLICATIE?

De maker van een werk krijgt volgens de Auteurswet automatisch het auteursrecht op dat werk. Er is één belangrijke uitzondering op deze regel; namelijk als het werk in dienstverband wordt gemaakt. Artikel 7 van de Auteurswet (het zgn. werkgeversauteursrecht) zegt: *“Indien de arbeid, in dienst van een ander verricht, bestaat in het vervaardigen van bepaalde werken van letterkunde, wetenschap of kunst, dan wordt, tenzij tussen partijen anders is overeengekomen, als de maker van die werken aangemerkt degene, in wiens dienst de werken zijn vervaardigd”*.

Een hogeschool heeft volgens de wet en de cao in beginsel het auteursrecht op het werk en de creaties van medewerkers. Bij de meeste universiteiten wordt in principe de medewerker als rechthebbende gezien. Het is altijd mogelijk om in onderling overleg en bij voorkeur schriftelijk, afspraken te maken met je eigen instelling over het auteursrecht op je (onderzoeks)publicaties.

Auteursrecht op een publicatie met meer auteurs

Bij wetenschappelijke publicaties met meerdere auteurs is er meestal sprake van gezamenlijk auteursrecht. Voor alles wat met de publicatie wordt gedaan, is toestemming nodig van de coauteurs. Je hoeft geen rekening met coauteurs te houden als je eigen werk een deel is van een gezamenlijk werk waarvan de werken bij elkaar horen en aan elkaar zijn aangepast, maar deelbaar zijn (bijvoorbeeld een artikel in een handboek), of als de bijdragen van de verschillende auteurs nog te onderscheiden zijn.

PUBLICEREN MET VOLLEDIG BEHOUD VAN AUTEURSRECHT

Eigen beheer

Als je het auteursrecht op je eigen publicaties wilt houden, bekijk dan of je de publicatie in eigen beheer kan publiceren.

Open access

Een andere optie is om je werk open access te publiceren. Open access staat voor vrije toegang tot en vrij gebruik van materiaal. Door op deze wijze te publiceren, behoudt de maker zijn/haar auteursrechten, geeft de maker impliciet toestemming voor hergebruik en wordt het artikel voor een breder publiek beschikbaar. Aan (her)gebruik zijn twee belangrijke voorwaarden verbonden: correcte bronvermelding en het eerbiedigen van het zgn. persoonlijkheidsrecht van de auteur. Zie ook de [Vuistregels basiskennis auteursrecht](#).

Creative Commons-licentie

Met een Creative Commons-licentie geef je anderen de mogelijkheid om je publicatie te gebruiken op een manier die je zelf kiest. Je behoudt al je rechten, maar geeft anderen toestemming om je werk te verspreiden, met anderen te delen of bij sommige licenties te bewerken. Zie ook de [Vuistregels voor het vinden van gebruiksvoorwaarden](#).

PUBLICEREN MET GEDEELTELIJK BEHOUD VAN AUTEURSRECHT

Als publiceren met volledig behoud van auteursrecht niet mogelijk is, probeer dan een deel van je auteursrechten te behouden. Je onderhandelt hierover met de uitgever en gebruikt een addendum of een licentie.

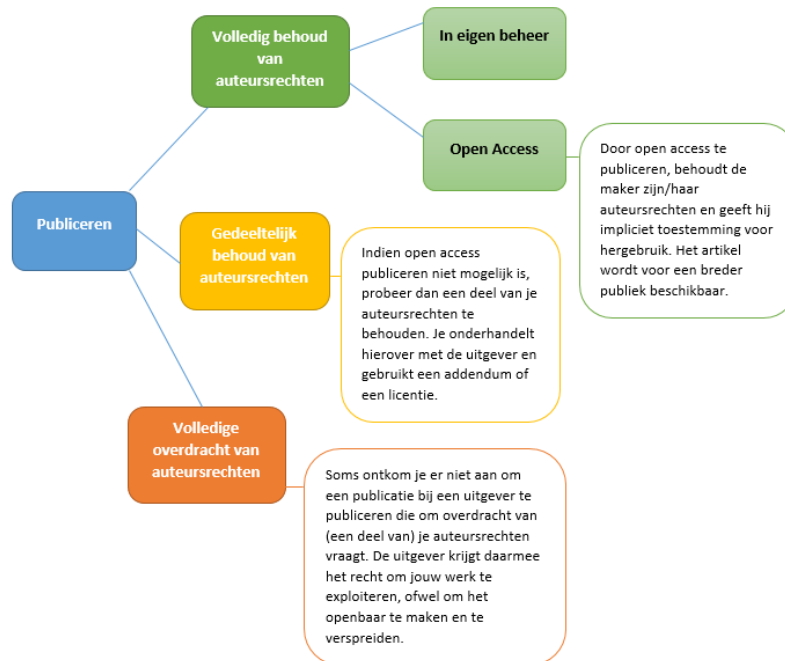
Een addendum is een bijlage bij een contract. Sommige instellingen hebben een eigen addendum om bij een contract van een publicatie op te nemen. Informeer hiernaar bij je eigen [Auteursrechten informatiepunt \(AIP\)](#).

Een licentie is een formele toestemming om iets te doen. Er zijn twee verschillende soorten licenties die je aan de uitgever kan geven:

- Een exclusieve licentie (gebruiksrecht) op (een deel van) het materiaal. Je draagt hierbij het auteursrecht niet over. De uitgever mag met het materiaal alleen doen wat is afgesproken. Vanwege de exclusiviteit van de licentie, mag je de gebruiksrechten niet aan anderen verlenen.
- Een niet-exclusieve licentie. Ook hier draag je het auteursrecht niet over. De uitgever mag alleen die dingen met je materiaal doen, die in de overeenkomst zijn omschreven. De niet-exclusiviteit laat de mogelijkheid over dat je deze gebruiksrechten ook aan anderen kan verlenen.

PUBLICEREN MET VOLLEDIGE OVERDRACHT VAN AUTEURSRECHT

Soms ontkom je er niet aan om een publicatie bij een uitgever te publiceren die om overdracht van (een deel van) je auteursrechten vraagt. De uitgever krijgt daarmee het recht om jouw werk te exploiteren, ofwel om het openbaar te maken en te verspreiden (verveelvoudigen). Het overdragen van auteursrecht moet altijd schriftelijk gebeuren; de uitgevers gebruiken hiervoor meestal een standaardcontract. Gewoonlijk staat in dit contract wat je met je eigen publicatie kunt doen, zoals het wel of niet opnemen van je publicatie op je eigen website of een institutionele repository, gebruik voor lesdoeleinden en deze aanpassen om er een nieuwe publicatie van te maken.

Deze afbeelding is gebaseerd op de eerste drie kolommen in het [schema](#) van het Radboud in Nijmegen.

WAT MAG IK MET MIJN PUBLICATIE DOEN?

- Indien je zelf het auteursrecht hebt behouden, bijvoorbeeld door het open access te publiceren (zie hierboven), dan kun je zelf bepalen wat je met je werk doet. Je kunt het zonder beperkingen verspreiden, bijvoorbeeld via je eigen website of een repository, je kunt het voor lesdoeleinden gebruiken en je kunt het aanpassen en er een nieuwe publicatie van maken.
- Indien je het auteursrecht op je publicatie hebt overgedragen aan een uitgever, dan zal in het contract staan wat je als auteur met je eigen publicatie mag doen.

Met de pre-print- en post-printversie van je artikel kun je meer doen. Het auteursrecht op die versies behoud je meestal zelf. Op de website [SHERPA/RoMEO](#) vind je informatie over de voorwaarden van uitgevers en de rechten die auteurs hebben om een artikel vrij toegankelijk op hun eigen website te zetten of in een repository te plaatsen. Zie ook de [Vuistregels voor het vinden van gebruiksvoorwaarden](#).

AUTEURSRECHTEN OP BOEKEN VAN HOGESCHOOL OF UNIVERSITEIT

In beginsel heeft de hogeschool of universiteit het auteursrecht op publicaties die geschreven worden door docenten of onderzoekers. In de praktijk blijkt dit complexer, vooral omdat de instelling de publicaties zelden zelf uitgeeft. Boeken worden bijna altijd door een commerciële uitgever gepubliceerd. Sommige instellingen hebben een [standaardlicentie](#) voor het publiceren van boeken. Het is belangrijk om met alle partijen vooraf goede afspraken te maken en vast te leggen. Informeer bij je eigen [Auteursrechten informatiepunt \(AIP\)](#) of je instelling een publicatiebeleid voor boeken heeft.

CITEREN EN BRONVERMELDING

Als je een wetenschappelijke publicatie schrijft is het onvermijdelijk dat je werk van anderen gebruikt. Het is belangrijk om je hierbij aan het auteursrecht te houden. Materiaal van een ander kun je zonder toestemming gebruiken als je wilt citeren; bronvermelding is altijd verplicht. Werk van een ander overnemen zonder bronvermelding is plagiaat. Aan citeren en bronvermelding zijn regels verbonden. Zie ook de [Vuistregels plagiaat](#).

VRAGEN? NEEM CONTACT OP MET HET AUTEURSRECHTEN INFORMATIEPUNT (AIP)

Heb je naar aanleiding van deze vuistregels nog vragen? Neem dan contact op met een van de medewerkers van het [Auteursrechten informatiepunt \(AIP\)](#) van je instelling.

SURF

auteursrechten@surfmarket.nl

www.auteursrechten.nl 2019

Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

beschikbaar onder de licentie Creative Commons

Naamsvermelding 3.0 Nederland.

www.creativecommons.org/licenses/by/3.0/nl